

L'ECONOMIA DE VALLCLARA A INICIS DEL SEGLE XVIII SEGONS LES FONTS FISCALS

Josep M. T. GRAU I PUJOL
Roser PUIG I TÀRRECH

Vallclara, dins la Conca de Barberà, és una de les poblacions oblidades pels historiadors, de la qual existeix una escassa bibliografia ¹. Nosaltres voldríem aportar unes notícies al coneixement del seu passat a través de l'estudi d'un cadastre del 1738 i d'un capbreu del 1732.

Vallclara estava inclosa en els dominis de Poblet. Segons Agustí Altisent, el 1220, Pere Sassala llegà al cenobi populetà el castell i terme de Vallclara. A mitjan segle XIV, el 1349, Berenguer de Jorba, vengué a Poblet

1.—L'únic article monogràfic és el de Núria Sales, "Un cop d'ull al llibre de la Cort dels batlles de Vallclara dels segles XVI i XVII". A *Quaderns de Vilaniu. Miscel·lània de l'Alt Camp*, 5: 115-122. Institut d'Estudis Vallencs. Valls 1984. En el llibre de Benet Farré i Lloreta, *El Vilosell. Un poble a l'ombra de Poblet. Notes històriques*. El Vilosell 1984, l'autor recull diverses notícies relacionades amb Vallclara, vegeu pels segles XV-XVII les pàgines 148-149 i 208-211.

Pel que respecta al resum de dades censals, Josep Iglésies, té el treball "El poblament a les muntanyes de Prades", publicat a l'*Aplec de Treballs (Montblanc)*, 4 (1982): 117-140. Centre d'Estudis Conca de Barberà.

En aspectes més concrets cal ressaltar les notes sobre un molí de Vallclara de Francesca Espanyol Bertran, "Els casals de molins medievals a les comarques tarragonines. Contribució a l'estudi de la seva tipologia arquitectònica", A *Acta Històrica et Archaeologica Medievalia*, I: 231-254. Sobre estelles funeràries A. Dasca i J. Menchón, "Estelas medievales a la Conca de Barberà-Vallclara", a *II Congreso de Arqueología Medieval Española* (celebrat a Madrid el 1987, les actes són en premsa). I "Tipología de las cruces en las estelas discoideas de la Conca de Barberà", a *Congrès sur stèles et signalisations de sépultures* (celebrat a Carcassona-França el 1987, també en premsa).

els drets sobre el castell, poble i terme de Vallclara per 80.000 sous. Finalment, el 1436, l'abat comprà el mer imperi i la jurisdicció criminal sobre el lloc de Vallclara ².

La influència de Poblet a la resta de la Conca es manifestava particularment a Vimbodí, Senan i Prenafeta; si bé també tenia interessos en altres termes, com la Guàrdia dels Prats, l'Espluga de Francolí o Montblanc.

Vallclara, en el set-cents, estava inclosa en el corregiment de Lleida, tot seguint la línia de l'antiga vegueria. Les relacions humanes i econòmiques les tenia principalment amb Vimbodí i l'Espluga de Francolí, així com amb els pobles limítrofs de les Garrigues.

1.- LES FONTS

La font bàsica per al nostre estudi ha estat un cadastre, el de 1738 ³. Aquest document ha estat utilitzat profusament a la Conca: Josep M. Porta i Balanyà ha treballat els de Vilaverd, Vimbodí i Montblanc; i Valentí Gual i Vilà, el de Rocafort de Queralt.

El seu caràcter fiscal pot motivar una ocultació per part dels propietaris, ja sigui declarant menys jornals dels reals o unes qualitats i classes de terra inferiors. Ara bé, això no és motiu suficient, tal com bé diu Antoni Segura i Mas, per a prescindir d'aquesta documentació ⁴.

Per tal de comprovar el grau de fiabilitat cercarem un capbreu coetani. Trobarem el del 1732 ⁵, si bé l'extensió total confessada per terratinents i forasters de Vallclara no arriba ni a 200 jornals, xifra que no iguala la superfície conreada. No obstant l'hem aprofitat per a l'estudi de la transmissió de la propietat, la toponímia i especialment per esbrinar els lligams senyorials entre el monestir i Vallclara.

Hem deixat de banda altres comparacions a causa de les dificultats que presenta. El capbreu no ens dóna totes les terres dels propietaris, els conreus són barrejats i la seva toponímia difereix de la del cadastre, tot i la proximitat cronològica.

Volem exposar alguns casos de parcel·les d'un mateix propietari

2.- *Història de Poblet*. Abadia de Poblet, 1974. Pàgines 133, 238 i 379.

3.- Arxiu Històric de Lleida (AHL). Secció Cadastres. Vallclara, caixa 131.

4.- Vegeu els articles "Els estudis sobre l'evolució de l'estructura de la propietat de la terra: consideracions generals i qüestions de mètode (ss. XVIII-XIX)". A *III Jornades d'Estudis locals*: 83-94. Institut d'Estudis Balears, 1985. I "El cadastre: la seva història (1715-1845) i la seva importància com a font documental", a *Estudis d'Història Agrària*, 4 (1987): 129-143.

5.- Lluís J. Navarro Miralles ha emprat les dues fonts al Camp de Tarragona, "Anàlisis comparativo entre un capbreu y un catastro: Vilagrossa (Tarragona), 1685-1717", a *Universitas Tarraconensis*, IV: 177-192. Facultat de Filosofia i Lletres, Tarragona 1981-82.

situats en una mateixa partida, on l'extensió declarada en el capbreu supera la del cadastre:

Nom Propietari	Capbreu 1732		Cadastre 1738	
	<u>conreu</u>	<u>extensió</u>	<u>conreu</u>	<u>extensió</u>
Joan Nadal	oliveres	2 j.	oliveres	1,5 j.
Joan Giner	campa	4 j.	sembra 1a.	2,25 j.
Joan Estrader	campa	4 j.	sembra 2a-3a.	3,75 j.
Cur. Rafel Batista	campa	1,5 j.	sembra 1a.	0,37 j.
			vinya	0,44 j.
Francesc Boquer	oliveres	1 j.	olives	0,75 j.
Rafael Josa	campa	2 j.	sembra 2a.	1,63 j.

Per la migrada mostra (sis parcel·les) creiem que no podem treure conclusions. Cap de les dues fonts no esmenta les terres lliures, propietat del monestir de Poblet.

La proximitat de les Garrigues ens ha motivat el recórrer a altres cadastres del primer trentenni del segle XVIII, com els de Tarrés ⁶, Fullea ⁷, l'Espluga Calba ⁸; i també altres de la Conca: Vimbodí ⁹, Senan ¹⁰, i un de l'Urgell, els Omells de Na Gaia ¹¹.

6.— Hem consultat el cadastre de 1722 i l'enquesta cadastral del 17 de juny de 1716. AHL. Secció Cadastres, caixa 123.

7.— Per Fullea hem acudit a l'enquesta cadastral del 17 de juny de 1716. AHL. Secció Cadastres, caixa 51.

8.— Per l'Espluga Calba ens hem valgut de la relació jurada del 1723 de Jaume Ramon Bota i Josep Gaya, pagesos i prohoms de la vila. Arxiu Parroquial de Montblanc (APM), manual notarial de Francesc Castelló, any 1723, f. 399.

9.— A partir d'ara les referències sobre els cadastres ja estudiats de Vilaverd, Vimbodí, Montblanc i Rocafort de Queralt, són extretes dels següents treballs: de Josep M. Porta, "L'agricultura i la propietat agrària de Vilaverd en el segon quart de segle XVIII", a *Aplec de Treballs*, 3 (1981): 279-310; "Vimbodí en el 1739: Economia i societat segons la documentació del Reial Cadastre", a *Aplec de Treballs*, 4 (1982): 203-232; i el llibre de la seva tesi de llicenciatura, *La vila de Montblanc en el segon quart del segle XVIII. Economia, urbanisme i societat segons la documentació cadastral*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1986. De Valentí Gual, "Primeres notícies cadastrals de Rocafort de Queralt (1716-1719)", a *Aplec de Treballs*, 8 (1987): 143-168.

Per Vimbodí, ultra el cadastre publicat per Josep M. Porta, hem utilitzat les xifres del cadastre del 1722 AHL Secció Cadastres, caixa 141.

10.— En el mateix Arxiu Històric de Lleida existeix el resum de la declaració de Senan el 1722.

11.— AHL, secció cadastres, caixa 89. Omells de Na Gaia 1730.

2.-EL TERME

Actualment el terme de Vallclara ocupa 13,42 km², essent un dels municipis petits de la Conca. Només tenen menor extensió Pira i Rocafort de Queralt, Senan i Vilaverd, els dos darrers molt semblants. Per sobre amb poca diferència hi ha Blancafort. En la demarcació de les Garrigues, per proximitat i per afinitat, destaquem Tarrés, amb 13,03 km² i Fullella, amb 16,19 km², pobles amb els quals efectuarem comparacions.

Vallclara limitava a solixent (E) amb els termes de Poblet i Vimbodí, a migdia (S) amb els de Vilanova de Prades i Prades, a ponent (O) amb el del Vilosell, i a tramuntana (N) amb el de Vinaixa.

Les Partides

A continuació anotem els noms de les partides distingint les del cadastre del 1738 de les del capbreu del 1732, que si bé són coincidents en moltes, en altres no. La finalitat és més toponímica que no pas de reconstrucció dels conreus i la propietat, perquè es fa impossible amb la informació que ens aporta la documentació.

La no coincidència de termes la podem entendre en part per la divisió de grans partides en finques. Així en el cadastre apareix el "Comellà", mentre en el capbreu s'anoten quatre comellars (el de l'erm, el d'en Grau, el d'en Pàmies, el de n'Amorós).

PARTIDES CADASTRE 1738: Bacies (?), Boixadera, Bosc, Clot, Clot de Conesa, Coll de Tàrrega, Codolla, Coma de Bovera, Coma d'en Bonet, Coma d'en Guim Ramon, Coma, Comellà, Comes, Cometes, Compres, Costa, Costers, Cova, Creueta, Crossos, Diumenge, Esclopers, Ferraginal, Fontanals, Forn teuler, Forques, Horta, Llobera, Mas, Morer, Na Gassola, Perellones, Pla de n'Amorós, Plana, Planes, Pontarró, Putxet, Serrestos, Solà, Solanet, Torreta, Vinya vella.

PARTIDES CAPBREU 1732: Artiga, Bosc, Camí de la font, Clot, Colomer, Coll de Tàrrega o el diumenge, Coll de les eres, Coma de dalt, Coma del castell, Coma de n'Alda (det), Coma més amunt, Comellà de l'erm o les Forques, Comellà del Grau, Comellà de n'Amorós, Comellà d'en Pàmies, Comes, Compres, Costals o Boixadera, Costa o Solà, Devessa, Eres, Escloper, Ferraginal, Fontanals o putxet, Grau, Hort del riu, Hort d'en Feliu o codolla, Parada de les figueres, Pas de Fonollera (es), Plana, Plana del Mas, Planes, Pontarró o Coma més avall, Pou, Riudelladars, Sol de l'horta i Torreta dels moros.

3.- AGRICULTURA

EL PAISATGE CULTURAL

A) Àrea no conreada

Vallclara declarà, en el cadastre del 1738, 1291,76 jornals, dels quals més de les tres quartes parts —un 81,9%— no eren cultivats. Aquesta

proporció és una de les més elevades dels exemples que comentarem, només la supera Fullea el 1716 amb un 84,75% (del total de 1200 jornals que es cadastren, 1017 són garriga) i l'Espluga Calba el 1723, amb un 85,5% (1917 jornals sobre 2242).

A poca distància segueixen, en ordre decreixent, Vimbodí el 1739, amb un 79,68%, Tarrés el 1716 amb un 78% (500 jornals sobre 641), els Omells de Na Gaia el 1730, amb un 77,93% (1008,83 jornals sobre 1294,5) i Vimbodí el 1722 amb un 75,3% (1476 jornals sobre 1960). En aquests casos cal remarcar la limitada extensió del terme, l'àmplia presència de la vinya i un nombre més elevat d'habitants. Senan, el 1722, amb un 55,28% del terme no conreat (204 jornals de 369) és l'exemple que marca més diferència.

A Vallclara, al redòs de les Muntanyes de Prades, la presència del bosc és molt accentuada. La documentació no ens separa sempre el bosc de l'erm: dels 1058 jornals no treballats, un 52,87% estan barrejats entre erm i bosc, un 17,34% són d'erm únicament i un 11,38% de bosc. Les roques ocupen tan sols quatre jornals (0,31%).

L'enorme massa lliure de terra afavoria la pastura d'animals, especialment les cabres, molt més adaptables a la vegetació que creixia en el bosc, tot i tenir una acció més depredadora (en menjar-se els rebrots joves impedia la regeneració natural de les espècies arbòries).

B) Àrea conreada

Cereals

El 1738 Vallclara confessava tenir en conreu 233,76 jornals. El percentatge més important l'ocupava la sembradura de secà, amb un 64,87% de la superfície. En número absoluts destaca la tercera qualitat (79,54 jornals - 34,02%) i el de segona, amb 49,08 jornals (20,99%).

Segons les declaracions del capbreu es conrearien el forment, l'ordi, el sègol i la civada.

La preeminència cerealística també es manifesta en altres termes. A Tarrés el 1722 comprenia el 91,87% (147 jornals) de la terra cultivada, a Senan el mateix any l'índex era del 90,9% (150 jornals). A Vimbodí el 1722 ocupava el 87,21% (430 jornals) i el 1739 el 83,92% (422,5 jornals). A Fullea el 1716 era de l'ordre del 87,43% (160 jornals).

A Rocafort de Queralt els cereals cobrien el 72,61% (338 jornals), a l'Espluga Calba el 1723 el secà s'extenia en 224 jornals (68,9%), als Omells de Na Gaia eren 192,13 jornals (67,25%). A Vilaverd, tot i tenir un 56,05% (176,83 jornals), encara es superava la meitat de la superfície de conreu.

Estem, doncs, en una àrea de domini cerealístic.

La vinya

Els ceps eren la segona plantació del terme de Vallclara, amb un 19,45% (45,49 j.), sobre el total del camp llaurat. El percentatge s'apropa

al de determinades poblacions de la Conca, com Montblanc (24,44%), Rocafort (27,17%) i Vilaverd (35,34%); si bé s'allunya d'altres properes com Vimbodí el 1722 (5,97% - 29 jornals) o Senan (7,27% - 12 j.).

A les Garrigues, tot i no tenir un pes específic, la vinya a vegades superava les oliveres. A l'Espluga Calba el 1723 existien 40 jornals de vinya (12,3%), a Fullea el 1716 un 10,9% (20 j.), a Tarrés el 1722 solament suposava un 4,37% (7 j.). I a l'Urgell, als Omells de Na Gaia el 1730, localitzem 27,75 jornals de vinya i 9,11 de mallol, que sumats suposaven un 12,9% del total conreat.

El monestir de Poblet percebia el delme de la desena part de la verema: els pagesos l'havien de deixar dins portadores a la mateixa vinya, des d'on el delmador o arrendatari se l'emportava al castell.

L'olivera

Les oliveres eren el tercer conreu del terme de Vallclara, amb 23,04 jornals (més una peça de terra de tres quarts de jornal on hi havia plantats junts oliveres i noguers), comprenien un 10,17%. Índex semblant a Vimbodí el 1739 (8,34% amb 39 jornals), a Vilaverd (8,59% amb 27,125 j.), i als Omells (11,67% amb 33,35%).

El 1722 a Fullea era d'un 1,63% (3 jornals), Tarrés d'un 3,75% (6 j.). Senan d'un 1,81% (3 j.) i Rocafort d'un 0,21% (1 j.), percentatges que ens situen en un nivell gairebé testimonial. A la banda contrària hi ha l'Espluga Calba, amb un 18,76% (61 j.), que col·loca l'olivera en el segon conreu. A Vallclara el delme de les olives també s'expiava a la desena part.

Horta

Abans d'entrar en el comentari de les dades ens agradaria diferenciar dues paraules que poden comportar una confusió: horta i regadiu. Per Llorenç Ferrer Alòs¹² el regadiu es refereix al terreny que de forma regular i constant rep aigua a través d'un enginy humà i obté una major rendabilitat. L'horta l'hem d'entendre com una terra de poca extensió sobre la qual hom li dedica un esforç considerable, tan físic (treball) com econòmic (aigua, adob) per aconseguir collites de verdures i llegums per a l'alimentació.

En el nostre poble la presència de l'horta és baixa, tan sols de 3,33 jornals (1,42%); si bé hi ha termes que no en declaren gens, com són Vilaverd (!), Rocafort, Senan, Tarrés, Fullea¹³. Als Omells es diferencien

12.— *Pagesos, rabassaires i industrials a la Catalunya Central (ss. XVIII-XIX)*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona, 1987, pp. 175-183.

13.— Tret dels termes per on passaven els rius Francolí i Anguera, a la Conca, l'aigua per a l'horta no era abundant. Hem comprovat en molts llocs les minses superfícies i les poques disponibilitats del líquid. J. M. T. Grau-R. Puig: "L'escassetat d'aigua a Sarraí i rodalies al segle XVIII", a *El Baluard* (Sarrià), 31 (1988): 30-31. I "Com regaven els sarraïencs en el segle passat", a *El Baluard*, 33 (1988): 22-24.

clarament l'horta de regadiu i la de secà, així com la sembradura de regadiu de la de secà. Però en números absoluts el conjunt de l'horta no superava els 2 jornals (0,51).

El capbreu de Vallclara esmenta el delme de llegums, cols, alls i cebes.

Altres arbres

Tot i el seu nombre reduït en jornals, a Vallclara els noguers constituïen el quart conreu en extensió, després de la sembradura, la vinya i l'olivera. En total ocupava 7,125 jornals (3,04%). La xifra supera fins i tot la de Montblanc del 1731 (6 jornals, que representen un 0,44%).

Dels cadastres consultats sols els Omells de Na Gaia declara 0,58 jornals (0,20%). Segons V. Gual a Rocafort de Queralt hi havia 65 noguers.

En un altre ordre de coses constatem la presència de castanyers, 2,37 jornals (1,01%), arbre que avui encara creix en el terme, present també entre d'altres als de Vilanova i Prades. Curiosament el capbreu de Vallclara no parla del delme de nous (ni tampoc de les castanyes). El producte tindria unes finalitats a més de l'autoconsum, comercials.

No s'esmenten avellaners, ametillers, figueres, codonyers, pereres, pruneres, ni cirerers.

DISTRIBUCIÓ DE L'ESPAI

Els quaranta-dos terratinents del terme de Vallclara (incloent forasters i el Comú de la vila) tenen una mitjana de 30,75 jornals dels 1291,766 jornals cadastrats, que es divideixen en 5,56 jornals (18,08% del total) de conreu i de 25,19 de no-conreat. Els propietaris forasters tindrien menor nombre de jornals (12,47 j/p) que caldria sumar segurament a les terres que posseïrien al seu lloc de residència. El nombre de conreu baixa a representar el 4,6% (0,57 jornals davant 15,25 j/p. de no conreu). Els forasters participen, doncs, mínimament (15,21 j. -6,5%) en les terres de conreu, tot i ser gairebé una tercera part dels propietaris.

El 54,76% de les heretats -23- dels propietaris tenien entre 10 i 30,9 jornals; mentre 8 en tenien menys de 10 j.; 5 entre 40 j. i 50j.; i entre 50 j. i 100 j. i només el Comú més de 100 j. (125 jornals de bosc i 6 de sembradura de segona).

Aquestes extensions no estaven concentrades en una parcel·la ni eren d'un sol conreu. Tan important com la propietat del terme és el repartiment de les finques en el terreny. Si bé, en mancar els noms de les partides, no podem fer un mapa de la divisió del terreny ni establir els diferents tipus de conreu, remarcuem un elevat nombre de parcel·les que ens apropen al minifundisme. L'explicació del perquè de la partició és clara: cada tros de terra es correspon amb un únic i diferent producte del camp (excepte en dues ocasions). Dit d'una forma més entenedora, els pagesos de Vallclara tenien tantes parcel·les com tipus de conreu, o a l'inrevés, cada conreu es trobava en una partida diferent i, per tant, qui conreava més d'un, posseïa una

propietat total repartida.

Es conreava cada producte segons les condicions del terreny, de l'orografia i d'altres condicionaments naturals i físics, com la proximitat de l'aigua, les hores d'insolació, el tipus de sòl, etc. La mitjana de parcel·les era, seguint el cadastre, de 3,7 conreades i 1 d'erm. Es repartien entre sembradura de tercera (32 parcel·les), olivera (26 p.), vinya de segona (18 p.), sembradura de segona (17 p.), una mica d'horta (18 p.) i una finca d'erm-bosc (40 p.).

Passem a veure conreu per conreu. En primer lloc la sembradura, clar monocultiu del terme, amb un 64,88% del total de terra conreada, ocupa un 43,6% de les parcel·les conreades, repartides en quinze de primera, dinou de segona, trenta-una de tercera i tres de segona-tercera. La de primera qualitat ocupa només un 9,17% dels jornals de sembradura, i és la que està repartida en propietats més petites, de vora el jornal (0,93 j.). La mitjana de jornals per parcel·la de gra és de 2,23, la més alta, a gran distància de les dels altres conreus.

En segon lloc, en quant a volum, hi ha el conreu de la vinya. La parcel·lació és més petita; d'1,4 jornals per finca. De primera només hi ha una parcel·la d'1,1 jornals.

Segueix, per acomplir la trilogia mediterrània, l'olivera, on la parcel·la baixa en volum a un 0,92 j/parcel·la.

Encara són més petites les parcel·les de castanyers (0,6 j.), d'horta (1,18 j.) i noguers (0,07 j.).

La mitjana de la parcel·la conreada és d'1,5 j/finca. Ben lluny dels 25,8 j/finca d'erm-bosc. O sigui, si el conreu és un 18,2% de la terra declarada, representa un 79,2% de totes les parcel·les.

Fins aquí, l'anàlisi estableix en primer lloc que les parcel·les no conreades són molt més grans que les cultivades. En segon terme, que a Vallclara no existia una concentració de terres en poques mans tan excessiva com a altres pobles, potser per la poca població. La mitjana és de 4,7 parcel·les per persona amb uns 30,75 jornals per propietari. De fet, 1,5 jornals per parcel·la conreada (5,5 j. entre 3,7 parcel·les) i 25,8 jornals de parcel·la d'erm.

LA PARCEL·LACIÓ I LA PROPIETAT

Ja hem fet, en parlar de la distribució de l'espai, una introducció a la parcel·lació en relació al conreu. Tractarem en aquest apartat la parcel·lació estricta, això sí, sempre distingirem entre conreat i no conreat.

En quant al total de parcel·les, la majoria (83-60,1%) de les finques conreades són d'1,5 jornals; i de les no conreades, 26 (63,4%) són de menys de 24 jornals. En el total de jornals el 49% del conreu es troba en les parcel·les entre els 0,5 i els 2,9 en el conreu; i el 48,2% de l'erm està entre els 20 i els 44 jornals.

La gran diferència entre un i l'altre ens ha dut a confeccionar dos

quadres, perquè quedessin clares totes les apreciacions: un màxim de 7,9 jornals del conreu de secà, de 0,5 de l'horta i, en canvi, un màxim de 69 del no conreat (a banda dels 125 del Comú de Vallclara).

Passant a l'anàlisi clàssica de la historiografia de les nostres comarques, i per a qui vulgui fer comparacions, els resultats són els següents. Si considerem el total de parcel·les, les de menys d'1 jornal, representen el 36% del nombre de finques; de menys de 2 jornals, un 59,4%; i de menys de 5 jornals, 75,1%. Estem molt lluny, en quant a minifundisme, dels valors de Montblanc, Rocafort, Vimbodí o Vilaverd. Potser la baixa població pel gran terme feu que no s'expandissin tant les petites parcel·les.

També l'orografia, molt accidentada, feia concertar el treball de la terra en zones determinades. Tot i que la superfície cadastral és elevada, la conreada és poca, suficient per als habitants de Vallclara (deixant de banda la molt comentada ocultació).

Un cop vista la parcel·lació hem d'analitzar la tinença de la propietat. Comencem pels majors propietaris.

El 51,33% dels jornals cadastrats estaven en mans dels deu primers propietaris (deixant de banda el Comú), mentre que els deu primers contribuents per les terres aporten un 62,14% del valor total agrícola. Els seus noms no coincideixen: Pere Alsamora, Pere Joan Josa, Josep Josa, els pubills de Ramon Josa i Francesc Josa (quatre amb el cognom Josa), estan dintre els deu grans terratinents de terra però de poc valor, ja que no estan presents en els deu que paguen més. Cinc altres declarants, tenint menys terra, contribueixen més: Joan Nadal, Joan Josa, Francesc Boquer, Francesc Estrader i Joan Estrader. Els cinc que es repeteixen a les dues llistes són, en ordre descendent: Jaume Anglès, Jaume Batista, Joan Giner, Ramon Sala (es) i Josep Pujol.

Però els propietaris conreaven també els de termes limítrofs. En el cadastre del 1739 de Vimbodí, dels 25 terratinents forasters, 9 (36%) són de Vallclara, amb un total de 107,5 jornals (11,9 j/propietari), que representen el 47,14% dels jornals cadastrats (228,04 jornals) pels forasters; que és a la vegada prop del 5% del total del terme declarat.

Així mateix en el cadastre hi declaren forasters, segurament alguns eren originaris de Vallclara que havien anat a residir fora. De Tarrés n'hi ha dos —Josep Fleix i Jaume Josa—, de Vilanova de Prades un prevere, Pau Vila. En aquesta vila veïna hi vivia en el capbreu del 1732 un tal Joan Argany, pastor, del qual apareix la viuda a Vallclara el 1738; també en Nicolau Carrer, apareix al Vilosell el 1732, mentre un altre Carrer declara al cadastre del 1738. Un de sol habita a Montblanc, Pere Joan Josa, ciutadà honrat de Barcelona, i un altre a l'Espluga de Francolí, la comunitat de preveres.

A les Borgues Blanques hi ha en Bernat Aldomà i en Rafel Josa, el 1732 hi havia Magí Bover a Juneda. Més entrant a les terres de Lleida, apareix en el cadastre Joan Josa a Artesa de Segre. Finalment, del Camp de Tarragona,

trobem Josep Masdeu de l'Albiol (1738) i Martí Morató, de Querol (1732)

ELS RENDIMENTS

El cadastre de Vallclara no ens aporta cap dada sobre aquest aspecte. Ara bé, ens agradaria comentar els casos de Fullea i Tarrés, de 1716, que ens poden aproximar a Vallclara.

Fullea declarava aquell any 160 jornals de sembradura, dels quals la meitat es deixaven en guaret i l'altre es sembrava. La producció global era de 460 quarteres de gra: un 84,78% de mestall, un 4,56% d'ordi, un 5,2% de civada i un 5,43% d'espelta. Si atenem al valor de la collita de cereals, el mestall se n'emportava el 92,95% (7020 rals). A gran distància seguien l'ordi (2,5% - 189 rals), l'espelta (2,31% - 175 rals) i la civada (2,22% - 168 rals). En conjunt, els grans, que ocupaven el 87,43% de la terra conreada, proporcionaven el 88,56% dels ingressos bruts de l'agricultor.

A Tarrés el 1716 es collia un muntant de 380 quarteres de cereals en poc més de 65 jornals (els altres 65 es deixaven en repòs), de les quals un 68,35% eren segolbs (un 68,14% del valor dels grans). Un 12,66% eren civada (6,31% del valor), un 7,59% eren blat bo (9,45% del valor) i un 7,59% eren ordi (4,73% del valor).

Segons els documents, a Fullea s'aconseguien de cada jornal de sembradura 6 quarteres de mestoll, de les quals s'haurien de sembrar 2 quarteres a cada jornal. És a dir, hom havia de guardar un 33,33% de la collita per l'any vinent. La relació de productivitat és d'un a tres.

Cada jornal de vinya produïa a l'any, a Tarrés, 24 "cántaros" de vi, que sumaven en total del terme 200 càntirs de vi. Representa un 5,5% del valor agrícola en un 1,25% de la superfície conreada.

A Fullea de cada jornal es treien 2 càrregues de vi, amb un total de 40 càrregues. Un 3,75% del valor en un 10,9% del conreu. Valors molt dispars.

Els resultats de l'oli eren més satisfactoris. A Tarrés, de cada jornal d'oliveres, s'extreien 17 quartans d'oli; en total els 3 jornals (2,12% de l'àrea treballada) donaven 50 quartans, que representaven un 3,94% dels diners aconseguits. A Fullea una idèntica superfície, 3 jornals (1,63% de l'espai conreat) produïa 3 càrregues d'oli (un 5,27% del valor).

A més a més els dos termes collien nous: Tarrés, 15 quarteres (1,89% del valor) i Fullea, 12 quarteres (0,84%). Aquesta darrera població també plegava 5 quarteres d'ametlles (0,46% del valor), i produïa mel i cera.

A Tarrés el 1716 la garriga donava 6 diners per jornal. El seu aprofitament era simplement de pastura i llenya. El bosc proporcionava al poble de Vallclara uns altres beneficis: la llenya i el carbó vegetal eren el combustible bàsic de l'època, ja fos per l'ús domèstic, o pels forns —de pa, de rajoles, de calç—. Els arbres eren aprofitats per a la construcció —bastides, cabirons, llates, portes i finestres...—, per l'utilatge agrícola-eines, premps—. A més de les herbes medicinals, els bolets i els glans. La cacera dels

animals ferèstecs ajudava a enriquir la dieta alimentària ¹⁴.

Resumint podem dir que existeix una proporció directa entre percentatge de jornals destinats a la sembradura i el valor que s'aconsegueix amb la venda dels grans.

Però el conreu de més productivitat era l'olivera, seguit de la vinya.

4.-RAMADERIA

Apareixen pocs animals domèstics, no es declara cap porc, fet que ens parla d'una ocultació. Tampoc no es declara cap bou, ni ovelles, només un ramat de 100 cabres, propietat de Jaume Batista, el principal propietari del poble. També trobem quatre vaques, de Josep Pujol, el cinquè contribuent per ordre d'importància.

En canvi, per exemple a Tarrés, el cadastre de 1716, comptabilitza 100 ovelles, 60 anyells, 50 cabres i 40 cabrits.

Ara bé, hem de considerar el fet que en el segle XVIII els ramats de bestiar oví i cabrum del Monestir de Poblet pasturaven a Vimbodí, Vallclara, Fullea, Omellons... ¹⁵ i altres dominis seus.

Més importància tenen els animals de tir, que són a Vallclara, les mules. Comptabilitzem dinou mules i quatre ases: cinc declarants tenen dues mules, set en tenen una; dos posseeixen un ase i una mula, i només dos tenen un ase. En total tretze persones no tenen cap d'aquests animals.

La relació mules i ases per declarants és de 0,79; mentre que els propietaris que en tenen és de 55%. Hem de suposar que són les mules els animals de llaurar per excel·lència: els qui no en posseeixen podien llogar el servei a canvi de jornals. Per tot això hem cregut interessant establir el nombre de terra conreada per mula existent a la vila: la relació és a Vallclara de 12,30 jornals/mula. La xifra està entre els 11,13 de Montblanc (hem sumat matxos i mules) i els 13,7 de Vilaverd; o, en un altre àmbit geogràfic, els 13,6 d'Omells de Na Gaia.

5.-LES ACTIVITATS TRANSFORMADORES

Essent la sembradura el principal conreu és lògic que existís un molí per a convertir el gra en farina. El propietari el 1738 era Ramon Sala (es), el cinquè contribuent de la població, qui tributava per l'immoble 10 rals, xifra idèntica a la contribució del forn de pa.

14.- J. M. T. Grau i Pujol, "Alguns aspectes del bosc de Poblet en el segle XVIII". A *Espitllera* (Montblanc), 44-45 (1985): 85-86.

15.- Agustí Altisent, op. cit.: 610-611.

Em el capbreu de 1732 consta que el molí, situat a la partida del bosc, el posseïa Josep Mesades, pagès. Pagava de cens al monestir 2 ducats d'or anuals (5 lliures i 10 sous).

La transformació de la farina en pa, es feia gràcies al forn, el capbreu aporta més notícies de l'immoble: limitava a solixent i tramuntana amb Francesc Josa, a migdia amb el carrer Major, i a ponent amb Joan Pujals. Poblet, ultra 1 lliura i 2 sous que cobrava de cens, tenia la directa senyoria "lluisme, ferma, fadiga, [i] empara". Antigament cada casa pagava als monjos 9 diners de cens, sense que ningú no pogués construir cap més forn d'aquest tipus en tot el terme.

El 17 de març de 1713 Rafael Batista, pagès de Vallclara, compra, a carta de gràcia, al batlle i jurats de la mateixa vila, el forn per 450 lliures, incrementades el 17 de maig de 1714 amb 100 lliures, i tres anys després, amb 250 lliures més. O sigui, per un total de 800 lliures. Aquesta circumstància corrobora les dificultats econòmiques del Comú, segurament per endeutament (censals, contribució a la guerra...).

La conversió de les olives en oli la controlava l'Ajuntament a través de l'únic molí existent al terme.

En el capbreu, el pagès vallclari Jaume Anglés, confessa tenir un forn teuler, a la partida la Coma d'en Germà, el qual l'havia comprat a Francesc Josa (a) lo teuler el 30 de maig de 1683. A aquest li pertanyia per herència del seu pare Josep Josa. Ara bé, en la capbrevació del 26 d'octubre de 1675, la declaració la fa Gaspar Palau, el qual l'havia adquirit el referit Josa a carta de gràcia.

El cadastre oculta la presència d'aquest forn destinat a la cocció de rajoles i teules d'argil·la. No obstant trobem viu el renom "teuler" (vinculat a la mateixa família) i la partida del "forn teuler".

Finalment cal ressaltar les 24 arnes o "cases d'abelles" en mans d'Agustí Guasc, que produïrien mel i cera. La imposició cadastral pujava a 12 rals. Ens consta que en els termes propers, especialment a les Garrigues, l'apicultura era bastant extesa. El preu d'una lliura de cera el 1716 era de 8 sous i d'una rova de mel, 14 sous.

El capbreu no esmenta cap percepció de delme ni de la mel ni de la cera.

Curiosament no tenim constància de l'explotació de cap pou de neu, si bé les condicions climàtiques de la zona ho permeten. Hem documentat pous d'aquest tipus als termes de Poblet, Vilanova de Prades, Vinaixa, Prades, l'Espluga de Francolí, etc.

Els 14,36 jornals de vinya no eren suficients per a instal·lar cap fàbrica o olla d'aiguarent. Montblanc, amb 332 jornals de vinya, declara només cinc olles per destil·lar vi (PORTA: 74 i 155). A l'últim quart del segle XVIII en devia existir alguna, ja que es detecta alguna compra d'aiguarent de

Vallclara per part de comerciants reusencs ¹⁶. A la Baixa Segarra, concretament a Conesa el 1791, hem localitzat una agrupació de pagesos per a la compra i posada en funcionament d'una "fàbrica" d'aiguarent ¹⁷. Aquests instruments només els podien posseir grans terratinents, o bé un grup de pagesos que, compartint les despeses, podien fer-ne un ús comú, a més de la possibilitat de llogar-ho a tercers.

Les activitats transformadores de Vallclara en el primer terç del set-cents eren les bàsiques d'una societat rural, dos molins, un de farina i un d'oli, dos forns, un de pa i un teuler –no declarat–, ultra unes quantes arnes d'abelles.

6.–LES RENDES

Les dues úniques persones que declaren percebre interessos de censals són els màxims contribuents: Jaume Anglès i Jaume Batista. El primer obtenia 8 lliures anuals de la vila d'Arbeca, però segons llegim en la data de la confecció del cadastre ja era lluit. El segon rebia 3 lliures de Joan Arquer de Vinaixa.

L'Estat s'emportava d'ambdós 11 rals, o sigui un ral per lliura. Desconeixem el corrent contrari, és a dir, els veïns de Vallclara que pagaven pensions a tercers.

El principal banc de l'època era l'Església. A ella hi recorrien molts pagesos, fins i tot l'Ajuntament.

7.–LA PROPIETAT URBANA

El nombre de cases declarades és de vint-i-nou, tantes con declarants físics, excloent els forasters. Hi manquen la casa de la vila i la rectoria. Podem establir la igualtat declarant-casa excepte en dues ocasions: Pere Alsamora i Pere Miquel Nadal, pagesos, no declaren casa; mentre Joan Josa (a) teuler i la viuda d'Estrader en tenen dues cadascun. Aquesta circumstància no ens ha de fer pensar en un alt estatus econòmic: tres dels immobles dels darrers propietaris eren de tercera categoria i només un de segona.

Les cases existents són la majoria de tercera categoria (14 - 48,27%), seguides de les de segona (11 - 37,93%), i només tres de primera (10,34%): les de Jaume Anglès (contribuent segon), de Ramon Sala (contribuent quart) i de Pere Joan Josa (contribuent vint-i-u). Qualitat de casa i riquesa no es corresponen sempre a la Vallclara del set-cents.

16.– Salvador Rovira Gómez, "Els aiguarents del Camp de Tarragona a la segona meitat del segle XVIII". A *Actes del Primer Congrés d'Història Moderna de Catalunya*. Vol. I. Barcelona, 1984, pàg. 312.

17.– "Una societat per a l'elaboració de l'aiguarent a Conesa (s. XVIII)", a *La Segarra*, 100 (1987): 8-9.

Hem de remarcar que no s'especifiquen les afrontacions ni els límits, impedit la reconstrucció urbanística.

Un altre tipus d'immobles, en relació amb el bestiar, són els corrals. En total n'hi havia tretze, o sigui 0,45 corrals per declarant del poble; relació superior a Rocafort, per exemple (0,33 corrals/casa).

Com a immobles d'indústria, apareix un molí de farina, propietat de Ramon Sala, el qual té a més una casa de primera qualitat i un corral (vegeu quadre). El Comú disposava, com hem dit, d'un molí d'oli i un forn de coure pa. Dos immobles en relació al conreu del blat i un de l'olivera: dues indústries transformadores en una economia totalment agrària i de subsistència.

El el quadre de la contribució no rústica hem afegit l'ofici i l'edat dels components de les cases. En el cadastre, dels 25 oficis que apareixen, 19 són pagesos (tots ells caps de casa), 5 són jornalers, i un apareix com a pastor a la casa de Jaume Batista, qui declara un ramat de 100 cabres.

Tots els oficis estan amb relació directa amb la terra. Malauradament falta l'ofici d'alguns fills —majors d'edat— que conviuen amb els pares. No obstant, l'existència dels molins i el forn ens fan pensar en la presència, almenys a temps parcial, d'algun moliner i forner. Estem en una petita societat agrícola on les categories professionals no estaven ben delimitades, i que no permeten mantenir artesans.

En el capbreu hi declara un ferrer, el cognom del qual no apareix en el cadastre.

Per acabar amb l'aspecte personal, podem fer la mitjana de l'edat dels caps de casa-declarants. És de 49 anys, tres són de vora 80 anys, cinc entorn els 60 i sis de menys de 40.

8.—LES CÀRREGUES TRIBUTÀRIES I ALTRES OBLIGACIONS

S'ha parlat molt de les conseqüències de la implantació del cadastre en la pagesia catalana, no hi ha dubte que els afectà negativament, era un nou impost que s'afegia als ja existents. En els contractes d'arrendament de terres de la primera meitat del segle XVIII, es fa constar clarament quina de les dues parts havia de pagar la nova contribució.

A Forès, per exemple, hem documentat l'acció de Ramon Pijoan, pagès, el qual demanà un préstec de 20 lliures a Simó Giner, pagès del mateix lloc, per a pagar les dues últimes terces del cadastre. Per a retornar l'esmentada quantitat, el 9 de novembre de 1781, ha de vendre-li a carta de gràcia part d'una peça de terra garriga a la partida de la Font, d'una extensió de mig jornal ¹⁸.

18.—Arxiu Històric de Tarragona (AHT). Protocol Notarial de Montblanc, caixa 106, ff. 385-386. Durant l'usdefruit de Simó Giner aquest ha de satisfer al fisc la contribució del Reial Cadastre.

Vallclara, en l'època que estudiem, patia molts altres gravàmens. Per una banda les parts de fruits i censos del senyor jurisdiccional, Poblet. El delme (la desena part) es percebia sobre tots els grans (amb alguna distinció segons la partida), la verema, les olives, els llegums, els productes de l'horta, el safrà ¹⁹, i el cànem i la seva llavor.

Del bestiar els monjos cistercencs s'emportaven igual proporció: els anyells i cabrits es delmaven a la fi de mes d'abril i, en cas de no arribar a deu, es cobraven 3 diners per cap. Si els vallclarins criaven pollastres se n'emportaven un de cada casa, però els que només tenien un exemplar, podien optar en donar-lo o en satisfer 6 diners. Els vedells i porcells es revisaven als tres o quatre mesos de nèixer. Igual proporció tenien les oques i els ànecs. Per les "bisties somerines y de paratge" el senyor rebia un sou per cap.

Del formatge no se'n parla, si però de la llana, també amb una desena part.

A més a més Poblet exigia anualment de cada casa una fanega (mesura major de la vila de Prades) de civada. D'aquest deure, des del 1402, N'eren exemptes les llars amb orfes, fins que no es casessin o arribessin a l'edat de regir els béns. Unes altres càrregues senyoriales eren les de la jova i el tragí. Cada família es veia forçada a transportar de franc 4 fanegues de gra des de Vallclara fins al monestir. A més, un cop l'any i per cada casa que posseïa un animal de tir, un home amb la seva bèstia (mula o matxo) havia d'anar gratuïtament a batre; a canvi, el senyor donava un almut de civada per a l'animal.

El rector percebia la primícia. Coneixem la proporció de Tarrés el 1716: dels cereals guanyava el 2,5%, del vi i l'oli el 3,73% sobre cada producte.

El poble de Vallclara, a través del seu ajuntament, per alguna necessitat financera, hagué de vendre temporalment una altra part de la collita: el 1738 Bernat Martí, d'Altafulla, cobrava un 15è de tots els grans (o sigui un 6,6%) juntament amb un 20è dels grans i del vi (5%). En conjunt, un 11,6%. L'altafullenc tributava pel primer dret 79 rals i pel segon 60.

El fet de moldre en el molí i de coure la pasta en el forn no era gratuït, allà també calia pagar (en espècie).

Si a tot això hi afegim el 33,3% que, teòricament, hom havia de guardar per la sembra, copçarem la dificultat existent per aconseguir un mínim per a mantenir la família i suportar les periòdiques crisis. En èpoques de guerra s'afegien les talles (contribucions forçoses per cada foc), els bagatges i els allotjaments.

19.— Es delmava en flor. Antigament es pagaven dos delmes.

Com hem comentat en altres ocasions en la societat del set-cents el pagès es trobava ofegat²⁰. En el capbreu de 1732 hem comprovat com alguns pagesos renuncien al domini útil de la terra a favor del monestir.

9.- TRANSMISSIÓ DE LA PROPIETAT

El capbreu del 1732 ens permet establir la forma de transmissió i el lapse de temps de tinença de la propietat en la Vallclara dels segles XVI-XVII.

En el capbreu, declaració davant del senyor directe de les propietats que cadascú posseïa, realitzat cada generació (en el nostre cas després de 57 anys, del 1675 al 1732), s'anotaven els canvis de domini útil de les terres: cada propietari havia d'explicar com li havia arribat l'heretat des de la darrera capbrevació. En alguns pobles els detalls dels canvis (tipus d'acte, dia, notari i notaria) eren fets pels notaris que capbrevaven, i així podem seguir, a través dels manuals notariais, tota la història de les finques. A Vallclara no es realitzà amb tanta rigurositat, hi ha molts dubtes i llacunes.

Els vint-i-set declarants confessen per un total de 46 heretats. Amb els qui aporten totes les dades hem establert els tipus més usuals de transmissió de l'època. Abans, però, hem establert l'etapa de transició, el període de temps que un propietari té una mateixa terra. El resultat de la transmissió més propera cronològicament, a partir d'un 51,85% de les heretats, és de 27,3 anys de tinença de mitjana, amb un mínim de 6 anys i un màxim de 50. Veiem que és una xifra molt semblant a l'emprada usualment com a generació (30 anys). De la segona a la tercera transmissió, només amb un 22,2% de les heretats, la mitjana descendeix a 16,17 anys.

Una altra informació interessant que ens aporta el document és el lloc de registrament notarial, en definitiva, on s'anava al notari. En primer lloc observem que la majoria de professionals són els rectors. Estem en una zona de muntanya, amb pocs habitants, on els pobles no disposaven de notaria pròpia. Només en tres ocasions s'anà al notari, de Montblanc, però la resta es feu en rectories properes, a més de la pròpia Vallclara, i per ordre descendent, a Vimbodí, a l'Albi, al Vilosell, a Vilanova de Prades i a l'Espluga de Francolí. En percentatges un 70,8% foren efectuats a la vila, un 12,5% a la resta de la Conca, i un 16,7% a les Garrigues, comarca limítrofa amb forta relació.

Passem als canvis de tinença. En cap ocasió el confessant del 1732 havia capbrevat el 1635, si bé els anterior propietaris ja ho havien fet en un 39,13% dels casos. La majoria tenien el terreny per herència (36,96%,

20.- Per veure un cas concret us remetem al nostre article "Un establiment emfitèutic del Capítol de Tortosa a Segura (1786)", a *La Segarra* (Santa Coloma de Queralt), 103: 15.

sobretot per línia paterna) i per compra (també 36,96%, majorment perpètua) segueix la donació en capítols matrimonials, una cessió en vida. Finalment n'hi ha un per embargament que ens parla del fort endeutament de l'època i tres dels quals es descomeix.

A l'anterior propietari també li havia arribat per iguals vies: per herència (18,57%), la compra (15,22%), els capítols matrimonials (10,87%) i un per embargament. Un 39,13% ja ho havia capbrevat el 1675 i 6 ho ignoren.

De la transmissió d'abans un 74,07% són capbrevacions del segle XVII. La resta segueix la mateixa tònica: herència (11,11%), compra (7,41%), capítols matrimonials (3,7%) i un per embargament. Aquest cop és sobre el 58,7% de les propietats.

A la quarta transmissió només s'hi remonten el 15,2% de les heretats. D'elles un 71,42% són ja capbrevades i en queden una, que la rep per herència, i una altra per capítols. Aquestes dues capbrevaren en la cinquena part. O sigui, que només en dos terrenys hi ha entre l'actual posseïdor i el qui efectuà la capbrevació del 1675, tres canvis de propietari (més els dos, cinc anys en 57 anys).

10.- CONCLUSIONS

El cadastre del 1738 i el capbreu del 1732 ens han permès definir una economia de muntanya per a la vila de Vallclara, enclavada al redós de les muntanyes de Prades i travessada pel riu Milans.

Menys d'una quarta part del terme està conreat. La resta es declara com a erm i bosc, massa forestal que permetrà una explotació directa (com a font d'energia i com a fusta), oferirà lloc de pastura pel bestiar i possibilitarà una futura expansió dels conreus. L'agricultura és marcadament cerealística (65% de la superfície conreada), essent la vinya el segon cultiu (20% del total), seguida de l'olivera (10%). La presència de noguers, força important, i de castanyers parlen de les condicions climàtiques i geogràfiques. Finalment s'esmenta l'horta, gairebé residual, si bé la presència del riu i de manantials naturals fan factible una possible ocultació.

La distribució d'aquests conreus en parcel·les es correspon a la seva magnitud: com més presència té un producte, més grans són les divisions. Així les parcel·les de conreu tenen una extensió mitjana d'1,5 jornals, mentre les d'erm-bosc són de 28,5 jornals. La mitjana de jornals per propietari és de 30,75, mentre que el nombre de parcel·les per declarant són de 4,7.

La terra dóna baixos rendiments. Les causes les veiem novament en la situació on es troba el terme (fortes pendent), en la qualitat del sòl, i en la proximitat del bosc, que propiciarà la presència sovintejada dels animals feréstecs als conreus, amb els conseqüents perjudicis. A banda de les rudimentàries tècniques agrícoles —especialment la selecció de llavors—.

En la declaració ramadera distingim entre els animals de tir i el bestiar de carn i de llet. Apreciem una ocultació dels porcs: els tretze corrals existents no es corresponen amb l'exigua ramaderia del document.

Les activitats transformadores que apareixen són les bàsiques: els molins de farina i d'oli, el forn de pa i un forn teuler no declarat en el cadastre. També cal esmentar l'apicultura (mel i cera), molt abundant a les Garrigues, comarca limítrofa amb qui manté estrets lligams. Finalment, respecte els immobles, comptabilitzen 29 cases (una per família). La meitat són de tercera categoria, i només un 10% de primera classe.

La població és pagesa, sense existir una classe pròpiament dita rendista (que visqui dels interessos dels censals); ans al contrari, segurament hi ha molts habitants endeutats per préstecs fora vila. Tampoc no apreciem una gran concentració de terres en poques famílies, a excepció, suposem, del senyor jurisdiccional, Poblet. Mercès el capbreu podem esbrinar la pressió que aquest exercia sobre els pagesos de Vallclara: el control era fort, especialment per la proximitat del monestir.

CONTRIBUCIÓ URBANA, RAMADERA I PERSONAL (1738)

<i>Declarants</i>	<i>Ofici</i>	<i>Estat</i>	<i>C. Per.</i>	<i>Cases-Q</i>	<i>Corl</i>	<i>C. Urb.</i>	<i>Mules</i>	<i>Ases</i>	<i>C. Bestiar</i>
ALSAMORA, Pere	pg.	47	45	-		-			
ANGLÈS, Jaume	pg.	59	70	1-1a	2	9,5	2		6
ANGLÈS, Josep -germà-		66							
BATISTA, Jaume	pg.	61	95	1-2a	1	8,5	2*		39,33
BATISTA, Jaume -fill-		27					*+100 cabres		
Hone de Vilanova -pastor-		26							
BERART, Francesc				1-2a		5			
BOQUER, Francesc	pg.	69	70	1-2a		5	1		3
BOQUER, Francesc -fill-		36							
CARRER, Batista	pg.	47	45	1-2a		5	1		3
CASES, Jaume	jn.	35	25	1-3a		2			
COMÚ DE VALLCLARA									
ESTRADER, Francesc	pg.	-	-	1-2a		5	1		3
ESTRADER, Fc. major	pg.	49	45	1-2a		5			
ESTRADER, Joan	pg.	51	45	1-3a	1	3	1		3
GIL, Joan	jn.	51	45	1-3a		2	1	1	4
GINER, Joan	pg.	59	70	1-2a	2	7	2		6
GINER, Joan -fill-		31							
GUASC, Agustí	pg.	39	45	1-2a	1	6	1*		15
							*+24 arnes d'abelles		
JOSA, Andreu	pg.	31	45	1-3a		2	1		3
JOSA Fc (a) pubill	pg.	79	45	1-2a		5			
JOSA, Joan (a) teuler	pg.	51	45	2-3a		4,5	1		3
JOSA, Jp (a) de la font	pg.	78	70	1-3a		2		1	1
gendre jornalier			49						

<i>Declarants</i>	<i>Ofici</i>	<i>Edat</i>	<i>C. Per.</i>	<i>Cases-Q</i>	<i>Corl</i>	<i>C. Urb.</i>	<i>Mules</i>	<i>Ases</i>	<i>C. Bestiar</i>
JOSA, Pere Joan	jn.	39	25	1-1a		7,5		1	1
NADAL, Francesc	pg.	39	45	1-3a	2	2			
NADAL, Joan	pg.	79	45	1-3a	1	3	2		6
NADAL, Pere Miquel	pg.	46	45	-		-			
NADAL, Ramon	jn.	43	25	1-3a		2			
PUJOL, Josep	pg.	63	70	1-2a		5	1	1*	10
PUJOL, Jaume-fil-		22					2		
SALA, Ramon	pg.	31	45	1-1a	1	8,5			6
Pubills d'ALSAMORA, Josep				1-3a		2			
Pubills de BATISTA, Rafel				1-3a	1	3			
Pubills de JOSA, Ramon				1-3a		2			
Viuda d'ARGANY, Joan				1-3a		2			
Viuda d'ESTRADER (Teresa)				1-2a	1	8			
				1-3a					

PER.=Personal
 CORL.=Corral
 jn.=Jornaler
 URB=Urbana
 C.=Contribució (en rals)
 en majúscula els caps de casa
 Q.=Qualitat
 pg.=Pagès
 (a)=àlías

CONTRIBUENTS DEL CADASTRE DE 1738 A VALLCLARA

PROPIETARIS HABITANTS A VALLCLARA

<i>Propietaris</i>	<i>total de jornals</i>	<i>N</i>	<i>import rústica</i>	<i>N</i>	<i>total contribució</i>	<i>N</i>
ALSAMORA, PERE	43.156	9	23.870	20	68.870	19
ANGLÈS, JAUME	91.505	3	211.660	1	305.160	2
						198

<i>Propietaris</i>	<i>total de jornals</i>	<i>N</i>	<i>import rústica</i>	<i>N</i>	<i>total contribució</i>	<i>N</i>
BATISTA, JAUME	93.060	2	159.790	2	359.620	1
BERART, FRANCESC	25.810	20	32.250	14	37.250	25
BOQUER, FRANCESC	10.750	33	48.040	8	126.040	8
CARRER, BATISTA	22.960	22	24.910	19	77.910	17
CASES, JAUME	38.680	12	30.660	15	57.660	22
COMU DE VALLCLARA	131.000	1	44.160	11	121.160	9
ESTRADER, FRANCESC	14.620	30	17.710	24	25.710	28
ESTRADER, FRANCESC (major)	31.590	15	46.750	9	96.750	12
ESTRADER, JOAN	27.560	19	46.710	10	97.710	10
GIL, JOAN	12.000	32	12.330	33	63.330	21
GINER, JOAN	75.000	4	104.120	3	187.120	3
GUASC, AGUSTI	35.120	13	26.660	18	92.660	14
JOSA, ANDREU	22.370	24	15.330	30	65.330	20
JOSA, FRANCESC (a) Pubill	66.150	5	33.870	13	93.870	13
JOSA, JOAN (a) teuler	21.510	25	91.910	6	144.410	7
JOSA, JOSEP (a) de la font	45.120	7	23.750	21	96.750	11
JOSA, PERE JOAN	44.370	8	16.210	28	49.710	23
NADAL, FRANCESC	21.250	26	20.120	22	69.120	18
NADAL, JOAN	30.620	17	95.710	4	149.710	6
NADAL, PERE MIQUEL	17.600	28	34.750	12	79.750	15
NADAL, RAMON	5.090	37	12.750	32	39.750	24
PUBILLS DE RAMON JOSA	42.250	10	17.160	25	19.160	30
PUBILLS DE PERE ESTRADER	6.550	36	4.830	41	6.550	39
PUBILLS DE RAFAEL BATISTA	10.550	34	30.250	16	33.250	27
PUBILLS DE JOSEP ALSAMORA	27.935	18	19.750	23	21.750	29
PUJOL, JOSEP	53.200	6	67.540	7	152.540	5
SALA, RAMON	42.180	11	95.330	5	164.830	4
VIUDA DE JOAN ARGANY	32.160	14	15.870	29	17.870	31
VIUDA D'ESTRADER (TERESA)	12.840	31	27.750	17	35.750	26

PROPIETARIS FORASTERS

<i>Noms i llocs de residència</i>	<i>total de jornals</i>	<i>N import rústica</i>	<i>N total contribució</i>	<i>N</i>
ALDOMA, BERNAT. Les Borges Blanques	2.750	5.080	5.080	42
BOQUER, JOAN. Espluga Francolí	2.810	16.330	16.330	32
COMUNITAT PREVERES, Espluga Francolí	17.240	14.290	14.290	34
ESTRADER, ISIDRE. Mas	8.560	5.710	5.710	41
FLÈIX, JOSEP. Tarrés	24.630	6.750	6.750	38
GIGO, JOAN. Lleida	0.250	1.420	1.420	43
JOSA, JAUME. Tarrés	3.750	5.870	5.870	40
JOSA, JOAN. Artesa de Segre	3.500	10.540	10.540	36
JOSA, RAFAEL. Les Borges Blanques	19.880	12.250	12.250	35
MARTÍ, BERNAT. Altafulla	0.000	0.000	79.000	16
MASDEU, JOSEP. L'Albiol	31.340	16.290	16.290	33
VILA, PAU. PREVERE. Vilanova de Prades	22.500	10.000	10.000	37

N= Número d'ordre

La contribució és en rals

DISTRIBUCIÓ DE LA SUPERFÍCIE DECLARADA DEL TERME DE VALLCLARA (1738)

	Núm. parc.	%	Jornals	%	Mitjana	Propiet.	%
Sembra 1a.	15	7,6	13,91	1,1	0,93	15	35,7
2a.	19	9,6	49,08	3,8	2,58	17	40,5
3a.	31	15,8	79,545	6,2	2,57	29	69
2-3	3	1,5	9,12	0,7	3,04	3	7,1
Total	68	34,5	151,655	11,8	2,23		
Vinya	10	5,1	14,36	1,1	1,44	10	23,8
1a.	1	0,5	1,1	0,09	1,12	1	2,4
2a.	18	9,1	30,01	2,3	1,67	18	42,8
Olivera	25	12,8	23,04	1,78	0,92	25	59,5
Oliv.-noguer	1	0,5	0,75	0,06	0,75	1	2,4
Noguers11	5,6	7,125	0,55	0,07	11	26,2	
Castanyers	4	2	2,37	0,18	0,6	4	9,5
Horta	18	9,1	3,336	0,26	0,185	18	42,8
Total	88	44,7	82,111	6,3	0,93		
TOTAL CONREU	156	79,2	233,766	18,1	1,5		
Erm	18	9,1	224	17,34	12,4	18	42,8
Erm-bosc	20	10,2	683	52,87	34,15	20	47,6
Bosc	2	1	147	11,38	73,5	2	4,8
Roques	1	0,5	4	0,31	4	1	2,4
Total	41	20,8	1058	81,9	25,8		
TOTAL	197	100	1291,766	100	6,56		100

DISTRIBUCIÓ DE LES PARCEL·LES

CONREU DE SECA

<i>Superfície parcel·les</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Jornals</i>	<i>%</i>
0 - 0,4	23	16,7	4,735	2,05
0,5 - 0,9	30	21,7	20,06	8,7
1 - 1,4	30	21,7	33,2	14,4
1,5 - 1,9	16	11,6	25,835	11,2
2 - 2,9	16	11,6	35,47	15,4
3 - 3,9	7	5,1	24,37	10,6
4 - 4,9	8	5,8	35,51	15,4
5 - 5,9	3	2,2	16,37	7,1
6 - 6,9	2	1,4	12,75	5,5
7 - 7,9	3	2,2	22,88	9,9
TOTAL	138	100	230,43	100

HORTA

0 - 0,09	8
0,1 - 0,4	10

0,62
2,716

NO CONREUAT

<i>Superfície parcel·les</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Jornals</i>	<i>%</i>
1 - 4	6	14,6	17	1,6
5 - 9	5	12,2	37	3,5
10 - 14	3	7,3	34	3,2
15 - 19	5	12,2	85,5	8,1
20 - 24	7	17	152	14,4
25 - 29	2	4,9	56	5,3
30 - 34	2	7,3	95	9

<i>Superficie parcel·les</i>	<i>Núm.</i>	<i>%</i>	<i>Jornals</i>	<i>%</i>
35 - 39	-	-	-	-
40 - 44	5	12,2	207	19,6
45 - 59	-	-	-	-
60 - 64	3	7,3	182	17,2
65 - 69	1	2,4	67,5	6,4
+ 70	1	2,4	125	11,8
TOTAL	41	100	1058	100

